

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/90/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2718201736
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2718201736.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačeja a členiek senátu JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej v spore žalobcu: M. O., nar. XX. B. XXXX, bytom I., K. XX, proti žalovaným: 1/ Prvá Teplárenská, a.s., Holíč, J. Čabalku 1469/1, IČO: 36 227 528, zast. splnomocnenkyňou ŘEHÁK & TISOŇ spol. s r. o., Skalica, Komenského 437/62 a 2/ DRAŽOBNÁ SPOLOČNOSŤ, a.s., Bratislava, Zelinárska 6, IČO: 35 849 703, zast. splnomocnenkyňou: STANĚK VETRÁK & PARTNERI, s.r.o., Bratislava, Dunajská 15, IČO: 36 795 038, o určení neplatnosti zmluvy o výkone správy a iné, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica sp. zn. 7C/22/2018-253 zo dňa 2. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalovaným 1/ a 2/ priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie výrokom I. zamietol žalobu voči žalovanému 1/; výrokom II. zamietol žalobu voči žalovanému 2/; výrokom III. priznal žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %; výrokom IV. priznal žalovanému 2/ nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 % a výrokom V. konštatoval, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozsudku.

2. Právne svoje rozhodnutie čo do veci samej odôvodnil § 61, § 62, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 2 C. s. p. (Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C. s. p.“); § 8a ods. 1, § 8b ods. 1 písm. a) až e), j), § 8b ods. 2 písm. a) až e), k) ZoVBaNP (zákon č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, ďalej len „ZoVBaNP“), § 2 ods. 2 a § 3 ods. 1 O. z. (Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, ďalej len „O. z.“).

3. Vecne dôvodil tým, že predmetom konania bolo určenie neplatnosti zmluvy o výkone správy a určenie pohľadávky za nulovú, t. j. žalobca sa domáhal vyslovenia určovacích výrokov. V oboch uplatnených nárokoch obaja žalovaní vzniesli námietku pasívnej vecnej legitímácie, s čím sa prvoinštančný súd vyporiadal, ako s predbežnou otázkou. Osobitným uznesením č. k. 7C/22/2018-160 z 29. októbra 2019 vyzval žalobcu na doplnenie a opravu žaloby (vid'. uznesenie NS SR z 29. apríla 2020 sp. zn. 8Cdo/61/2020), medzi iným aj určiť žalované strany vo veci samej. Žalobca však ani v doplnenom podaní tak neučinil a naďalej ostali označení žalovaní. Pri posudzovaní námietky o nedostatku vecnej legitímácie (vid'. rozsudok NS SR sp. zn. 3Cdo/192/2004) vychádzal z toho, že pod vecnou legitímáciou (aktívnou alebo pasívnou) sa vo všeobecnosti v občianskom konaní rozumie oprávnenie alebo povinnosť účastníkov vyplývajúce z hmotného práva. V konkrétnom konaní je aktívne vecne legitímovaný žalobca

ako vlastníka bytu č. XX, ktorý tvrdí, že boli jeho práva ako spotrebiteľa dotknuté zmluvou o výkone správy a výpočtom nedoplatku. Pasívne legitimovanými majú byť v konaní všetci ostatní vlastníci bytov bez ohľadu na to, či sa osobne podieľali na odsúhlasení obsahu a uzatvorení zmluvy o výkone správy a aj v žalobe o určenie pohľadávky za nulovú, pretože žalovaný 1/ realizuje svoju funkciu len ako správca vrátane vyúčtovania nedoplatkov, preplatiek. Žalobca nie je v hmotnoprávnom vzťahu k žalovanému 2/ ohľadom zmluvy o výkone správy ani vo vzťahu k otázke výšky pohľadávky. Žalobca síce uviedol, že žalovaného 2/ sa týka len neodkladného opatrenie, avšak v zmysle C.s.p. ani po písomnej výzve prvoinštančného súdu (uznesením č. k. 7C/22/2018-160 z 29. októbra 2019) nevzal voči žalovanému 2/ žalobu späť, čo sa týka veci samej. Z uvedených dôvodov rešpektujúc označenie strany žaloby musel prvoinštančný súd naďalej konať aj voči žalovanému 2/ a vyporiadať sa s jeho námietkou o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie, ktorú akceptoval v celom rozsahu, preto aj žalobu voči nemu zamietol. Pokiaľ išlo o žalovaného 1/ a jeho námietku o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie vo vzťahu k obom uplatneným nárokom tu uviedol, že žalovaný 1/ ako správca domu vykonáva správu domu v mene vlastníkov bytov v dome a na ich účet, a je oprávnený konať pri správe domu za vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom v zmysle § 8b ZoVbANB. Z uvedeného vyplýva, že správca môže vykonávať činnosti vymedzené zákonom, je odlišným subjektom od vlastníkov, a preto ani nemá oprávnenie dávať za vlastníkov bytov súhlas a návrh zmluvy o výkone správy až na byty, v ktorých zastupoval a mal poverenie od mesta Holíč. Keďže zmluvy o výkone správy zaväzuje všetkých vlastníkov bytov v dome, musí potom návrh na určenie neplatnosti predmetnej zmluvy smerovať voči všetkým vlastníkom bytov. Tu vychádzal aj z myšlienkového pochodu, že vo všeobecnosti ide o nútené procesné spoločenstvo v zmysle § 78 C.s.p., ak hmotnoprávna vecná legitímácia svedčí v spore viacerým subjektom a z hľadiska hmotného práva je pre úspech v spore nevyhnutné žalovať viacero subjektov. Takýto prípadom bol aj predmetný spor, pretože vzhľadom na charakter hmotnoprávneho vzťahu predmetného sporu (§ 14 ods. 4 ZoVbANB) tu ide o tzv. nútené nerozlučné spoločenstvo, preto pasívna vecná legitímácia svedčí všetkým vlastníkom bytov v bytovom dome (viď. rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 26. júna 2013 sp. zn. 11Co/133/2012; rozsudok Najvyššieho súdu SR z 24. januára 2003 sp. zn. MCdo 189/2002; rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo 6/2003). Samotné určenie neplatnosti zmluvy sa týka všetkých, ktorí zmluvu uzatvorili, teda jednak správcu a jednak všetkých vlastníkov bytov, účinok rozhodnutia súdu by sa vzťahoval na všetkých účastníkov zmluvy a preto aj musia byť všetci účastníci zmluvy aj účastníkmi konania, t. j. sporovou stranou na strane žalovaného. Keďže žalovaný 1/ nebol pasívne vecne legitimovaný v konaní o určenie neplatnosti zmluvy o výkone správy, preto žalobu voči nemu zamietol. Osobitne sa vypořiadal s otázkou pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 1/ pri žalobe o určenie pohľadávky žalovaného 1/ voči nemu za nulovú. Vychádzal z obsahu žaloby, v ktorej žalobca neuznáva pohľadávku žalovaného 1/ viažucu sa k jeho bytu č. XX, pritom samotnú pohľadávku ani len nešpecifikoval. Medzi povinnosťmi žalovaného 1/ ako správcu v zmysle § 8b ods. 2 ZoVbANP v znení účinnom do 31. októbra 2018 patrí okrem iného aj povinnosť hospodáriť s majetkom vlastníkov bytov, vykonávať práva k majetku vlastníkov, sledovať úhrady za plnenia a úhrady preddavkov do fondu prevádzky údržby a opráv od vlastníkov (písm. a/, d/ a e/ cit. zák.). Tu aplikoval § 8b ods. 2 ZoVbANP do 31. októbra 2018 z dôvodu, že spor sa týka nedoplatku za obdobie do konca roku 2017, keďže žalobca žiadne listiny k pohľadávke nedoložil, preto vychádzal len z období na vyúčtovaných listinách žalovaného 1/. Konštatoval, že aj pri žalobe na určenie pohľadávky za nulovú mal žalobca označiť všetkých vlastníkov bytov z dôvodu, že pohľadávka sa týka neplatenia úhrad za spotrebované kúrenie a vodu žalobcu a všetci vlastníci bytového domu sú podielovými spoluvlastníkmi na spoločných častiach, spoločných zariadeniach k bytovému domu na K. ulici XXXX v I.. Mal preukázať, samotnou výpoveďou žalobcu, že minimálne od konca roku 2015 nič neplatí z vyššie uvedených platieb. K uvedenej časti žaloby žalovaný 1/ namietal aj to, že žalobca neuviedol a nepreukázal svoj naliehavý právny záujem na určení pohľadávky za nulovú, ktorú ani dostatočne nešpecifikoval. V zmysle § 137 písm. c) C.s.p. žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu. Medzi žalobcom ako vlastníkom bytu č. XX a žalovaným 1/ ako správcom bol uzatvorený občianskoprávny vzťah, pretože zmluva bola uzatváraná s fyzickou osobou ako spotrebiteľom, pričom žalovaný 1/ v danej veci vystupuje ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a žalobca ako spotrebiteľ. Súdna prax ustálila, že určovacou žalobou sa možno domáhať platnosti alebo neplatnosti právnych úkonov, preto sa sekundárne zaoberal otázkou naliehavosti právneho záujmu, ako nevyhnutnou podmienkou prípustnosti každej určovacej žaloby. Pri posudzovaní žaloby na určenie neplatnosti právneho úkonu vychádzal vo všeobecnosti z toho, že žalobca je povinný preukázať súdu aký má naliehavý právny záujem na odčinení platnosti právnych úkonov, resp. čo by dosiahol v prípade vyhovenia jeho žalobe

vo všetkých ním navrhnutých petitoch (vid'. rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/112/2004). Pre žalobcu to znamená nevyhnutnosť tvrdiť a dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Naliehavosť právneho záujmu je daná vtedy, ak je to stav, že právo resp. právny vzťah medzi účastníkmi konania je sporný, jestvuje ohrozenie práva či právneho vzťahu, resp. stav neistoty právneho postavenia žalobcu, ktorý nemožno odstrániť inak, len určovacím výrokom a je tu potreba odstrániť takúto neistotu. Naliehavý právny záujem je zásadne daný vtedy, ak by bez tohto určenia bolo ohrozené právo žalobcu alebo, ak by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým. Či takýto záujem existuje u žalobcu, skúmal prvoinštančný súd ex offio, keď z obsahu žaloby a vyjadrenia žalobcu mal preukázané, že predmetom konania nie je nárok na peňažné plnenie, ale len určenie pohľadávky žalovaného 1/ za nulovú. Žaloba žalobcu je nesporne určovacou žalobou v zmysle § 137 písm. c) C.s.p., keďže jej predmetom je určenie pohľadávky za nulovú, s čím je spojené aj riešenie približnej otázky určovanie úkonov žalovaného 1/ smerujúcich k určeniu k akejkoľvek sume pohľadávky za neplatnú. V zásade je toto pre procesnú prípustnosť a úspešnosť takejto určovacej žaloby nevyhnutné, aby žalobca preukázal svoj naliehavý záujem na takomto určení. V čase uzavretia zmluvy medzi žalobcom a žalovaným 1/ aj v čase podania žaloby zo žiadneho z dotknutých citovaných zákonov a ustanovení nemožno vyvodiť, že by bol prezumovaný zo zákona. Poukázal na to, že až účinnosťou od 1. januára 2018 sa môže spotrebiteľ v súvislosti so spotrebiteľským úverom (nie však spotrebiteľskou zmluvou) domáhať určenia, že úver je bezúročný, bez poplatkov podľa § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, čo znamená, že v takomto prípade nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a tento sa predpokladá. Z dôvodu, že zákonodarca nestanovil osobitnú výnimku pre spotrebiteľské vzťahy, súd musí vždy ex offio skúmať naliehavý právny záujem spotrebiteľa na požadovanom určení, pričom v takomto kolektívnom prípade žalobca takýto záujem neodôvodnil a nepreukázal.

4. Žalobca podal voči rozsudku súdu prvej inštancie v celom rozsahu odvolanie z dôvodov, že: (pozn.: tu uviedol všetky dôvody uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. a až h/ C.s.p. s tým, že osobitne zvýraznil písm. e/, f/ a h/) t.j., že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolaciemu súdu navrhol zrušiť rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu a vrátiť mu vec na opätovné prejednanie a nové rozhodnutie. Uviedol, že napadnuté uznesenie (pozn.: s najväčšou pravdepodobnosťou sa jedná o rozsudok, chyba v písaní žalobcu) považuje za nezákonné, zjavne neodôvodnené, neprimerane prísne, nevyvážené a nezohľadňujúce argumenty ani okolnosti v predmetnej veci. Uvedené uznesenie (pozn.: opäť ako vyššie uvedené, chyba v písaní) vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci; vo veci nebol úplne zistený stav veci nakoľko súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami a všetky neodôvodnil. Interpretácia súdu je v rozpore s obsahom právnej praxe, pričom tento odklon nie je nijako zdôvodnený. Rozhodnutie je rozporné s kogentnými normami a jeho interpretácia v rozpore s prioritou spravodlivosti. Hodnotenie dôkazov bolo vykonané bez akceptovateľného racionálneho základu v rozpore so skutkovým základom. V predmetnej veci ide o spotrebiteľský spor s čím sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Napádané uznesenie (pozn.: opäť ako vyššie uvedené, chyba v písaní) je príliš formalistické, trpí vadami a závery sú extrémne nekonzistentné. Rozhodnutie a postup súdu prvej inštancie sú rozporné s procesnými požiadavkami spravodlivosti, nerešpektujú všeobecne uznávané základné právne princípy, odopierajú spravodlivosť, vykladajú právo v rozpore s medzinárodnými zmluvami s ktorými je Slovenská republika viazaná a vykladajú ich teoreticky a iluzórne, reštriktívne vykladajú procesné normy. Rozhodnutie je v rozpore s konceptom spravodlivého konania a odôvodnenie predmetného rozhodnutia nespĺňa zákonom stanovené podmienky. Medzi základné práva účastníka patrí aj právo na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne relevantné skutočnosti, pričom riadne odôvodnenie je jednou z podmienok preskúmateľnosti takéhoto rozhodnutia a jeho presvedčivosti vo vzťahu ku stranám sporu. Pokiaľ účastník má k dispozícii rozhodnutie, ktoré je nekonkrétne všeobecné, formalistické, odníma sa mu tým právo uskutočniť procesné práva, teda podať riadne kvalifikované odvolanie. Podotkol, že ústavný súd v rozhodnutí sp.zn. III. ÚS 79/02 prisúdil všeobecným súdom (primárnym ochrancom ústavnosti) rolu aktívneho elementu ochrany základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná. Konštatoval, že imanentnou súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka na také odôvodnenie, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (vid'. III. ÚS 209/04, III. ÚS 206/06, III. ÚS 78/07, ESLP

Georgidias c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998). Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k extrémnemu nesúladu (vid'. rozhodnutie I. ÚS 402/08) a hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ. Neprihliadal na vzájomné vzťahy jednotlivých do úvahy pripadajúcich argumentov a ich úlohu v konkrétnom prípade nevyvážil s ohľadom na špecifikum danej veci, pričom kritéria iba mechanicky aplikoval (vid'. rozhodnutie I. ÚS 243/07). Nerešpektoval ani kogentné normy, pričom zvolená interpretácia je v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti. Výklad a aplikácia právnych predpisov je v extrémnom nesúlade a odkláňa sa od ustálenej judikatúry bez toho, aby tento odklon bol dostatočne zdôvodnený (§ 220 ods. 3 C.s.p.). Značnú časť argumentácie vyňal a do rozhodnutia vôbec neuviedol, čo sa odzrkadlilo aj v odôvodnení rozhodnutia, ktoré nijako nereflektuje predloženú argumentáciu a zároveň ani nie je možné dovodiť z argumentácie súdu, že by sa vôbec touto argumentáciou v podaniach zaoberal, čím dostatočne neposúdil všetky predložené argumenty účastníka konania. Vo vzťahu k žalovanému I./ bol súd prvej inštancie je povinný poskytnúť mu ochranu ako slabšej strane zmluvy a slabšej strane sporu z úradnej povinnosti. Ďalej uviedol, že zo smernice rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vyplýva: ...členské štáty musia zabezpečiť, aby do zmlúv neboli zahrnuté nekalé podmienky, najmä preto, že táto smernica platí tiež pre obchody, podnikanie alebo profesie verejného charakteru. Súd mal mať na zreteli základný účel konania, poskytnutie spravodlivej ochrany subjektívnym právam účastníkov. Ústavné články o súdnej ochrane čl. 46 a nasl., čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spolu s občianskym súdnym poriadkom (pozn.: aktuálne už C.s.p.) predstavujú všeobecné požiadavky spravodlivosti. Účelom spotrebiteľského práva je poskytnúť spotrebiteľovi ochranu v prípadoch, kde môže dodávateľ zneužiť neinformovanosť spotrebiteľa tým, že do zmluvy zakomponuje zmluvné podmienky, ktoré sú v neprospech spotrebiteľa a úlohou súdu je v takýchto prípadoch ex offio skúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok a rozpor s dobrými mravmi a v prípade, že sú zmluvné podmienky neprijateľné, zabezpečiť rýchlu a účinnú ochranu spotrebiteľa. Prvoinštančný súd nevykonal kontrolu spotrebiteľskej zmluvy o výkone správy. Nedostatočne sa vysporiadal so skutočnosťou, že do spisu boli doložené dva rozdielne podpisové hárky k zmluve o výkone správy z roku 2008 a tým, ktorá zmluva je pre odvolateľa záväzná, či zmluva z roku 2006 alebo zmluva z roku 2008. Súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s argumentom žalobcu, že žalovaný 1/ posielal zmätočné vyúčtovania, pretože v nich chýbajú mesačné úhrady, čo je v rozpore s ustanovením §8a ods. 1 ZoVBNP, ktorý uvádza, že správca je povinný vykonať vyúčtovanie použitia fondu prevádzky, údržby a opráv, úhrad za plnenia rozúčtované na jednotlivé byty a nebytové priestory v dome. Súd prvej inštancie nezistoval, či rozpočítanie úhrad za teplo podľa vyúčtovania spĺňa zákonné požiadavky. Súd prvej inštancie sa nedostatočne vysporiadal s argumentom žalobcu, že žalovaný 1/ porušuje ustanovenia ZoVBNP (§ 8a a 8b cit. zák.), dôkazom čoho bolo čestné vyhlásenie vlastníkov bytov pani Z. a pána U.. Súd prvej inštancie nedostatočne vyhodnotil naliehavosť situácie žalobcu, ktorému sa žalovaný 1/ a žalovaný 2/ snažili uspokojiť spornú pohľadávku dražbou jeho jediného obydli, kde má aj nahlásený trvalý pobyt a kedy obaja žalovaní sa snažili porušiť jeho právo na nedotknuteľnosť obydli, právo na súkromný a rodinný život ako aj žalobcove vlastnícke práva. Ako žalobca spotrebiteľ v zmysle ustálenej judikatúry, nie je povinný preukazovať naliehavý právny záujem. Súd je povinný z úradnej moci povinný preskúmať prítomnosť neprijateľných podmienok v zmluve. Požiadavka, aby zo žaloby bolo zrejme čoho sa žalobca domáha nemožno vykladať tak že by bol žalobca povinný urobiť návrh znenia výroku rozsudku súdu. Ide iba o to, aby z žaloby bolo možné zistiť, čoho sa žalobca domáha, pretože súd rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia (vid' rozhodnutie NS SR sp. zn. 2 Cdo 8/2005). Naliehavý právny záujem vyplýva priamo z ustanovení zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a preto ho žalobca podľa aktuálnej súdnej praxe v konaní vôbec nemusí preukázať. Aktuálna súdna prax sa už viackrát priklonila k názoru, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy spotrebiteľ preukazovať nemusí (napr. Krajský súd v Prešove v rozhodnutiach č.k. 3Co/224/2013 a 14Co/91/2012, Krajský súd v Košiciach v rozhodnutí 5Co/358/2009). Naliehavý právny záujem vychádza totiž z predpokladu, že dodávateľ porušuje svoju povinnosť nepoužívať neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Kladným rozhodnutím o takejto žalobe sa priamo nedeklaruje (ne) existencia práva, ale sa deklaruje existencia nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku. Možno ju uplatniť len v prípade spotrebiteľskej zmluvy a odlišným je aj účel, ktorému má slúžiť (jej cieľom je zabrániť používaniu neprijateľnej zmluvnej podmienky). Žaloba o vyslovenie, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, povaha takejto žaloby ako osobitného právneho prostriedku ochrany spotrebiteľa (a teda nie ako určovacej žaloby) bola naznačená už v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR zo 14. septembra 2016 sp. zn. 6 Cdo 389/2015. V tomto rozhodnutí najvyšší

súd v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva, konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia, alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018; právna veta: právo na spravodlivý proces - uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn.: 6Cdo/223/2019 zo dňa 28.05.2020).

5. Odvolací súd podľa § 34 C.s.p., po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávnenou osobou (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 C.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 C.s.p.), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

6. Keďže odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdených žalobných nárokov, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na ich posúdenie, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ustanovenie 387 ods. 2 C.s.p. odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

7. V posudzovanej veci súd prvej inštancie dospel k správne právne záveru, že žalobca sa domáhal ochrany svojich práv určovacou žalobou, keď jeho žalobná požiadavka (žalobný petit) smerovala k určeniu neplatnosti zmluvy o výkone správy (§ 137 písm. d/ C.s.p.), ako aj určeniu, že pohľadávka žalovaného 1/ voči nemu (žalobcovi) je nulová (pozn.: v prenesenom slova zmysle, „žalovaný 1/ nemá voči žalobcovi právo na peňažne plnenie“ § 137 písm. c/ C.s.p.). Odvolací súd súhlasí so všeobecným konštatovaním odvolateľa v odvolaní, že požiadavku, aby z návrhu na začatie konania (žaloby) bolo zrejmé, čoho sa domáha, nemožno vykladať tak, že je povinný urobiť úplné a presné znenie výroku rozsudku a takáto povinnosť nevyplýva ani z ust. § 132 ods. 1 C. s. p., t.j. uviesť, keďže za žalobný nárok nie je možné považovať iba žalobný návrh (petit - formulácia rozsudochného výroku súdu), ale aj skutkové odôvodnenie žaloby, ktoré spolu s žalobným návrhom vymedzujú predmet žaloby. V danej veci však zo žiadnych okolností nebolo možné usudzovať, že žalobca sa domáha vyslovenia, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, čo je osobitným právnym prostriedkom ochrany spotrebiteľa, osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a O.z., § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby, ako to správne uviedol aj žalobca (pozn.: avšak len a len v prípade takejto žaloby) nie je potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem a to obdobne, ako je napríklad v prípadoch ochrany pred diskrimináciou považovaná za takýto osobitný právny prostriedok ochrany práva žaloba o vyslovenie, že bolo porušené právo žalobcu na rovnaké zaobchádzanie, alebo v prípadoch ochrany osobnostných práv žaloba o vyslovenie, že určitý výrok je nepravdivý, resp. že bolo určitým spôsobom neoprávnene zasiahnuté do osobnostných práv. Žaloba, ktorou sa žalobca (pozn.: majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c/ a d/ C. s. p. (pozn.: vychádzajúc aj z ust. § 216 ods. 1 C.s.p. prvoinštančný súd nemohol rozhodnúť a žalobcovi priznať viac než požadoval v žalobnom návrhu / petite / a naopak žalovanému nemôže uložiť inú, než žalobcom navrhovanú povinnosť / tzv. zásada ne ultra petitum /). K tomuto právne záveru dospel aktuálne najvyšší súd už v rozhodnutí z 28. februára 2019 sp. zn. 6 Cdo 127/2017, v ktorom uviedol, že ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom

domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (viď vyššie). Treba uviesť, že žaloba o určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm. d/ C.s.p.) je prípustná všade tam, kde to právo pripúšťa (bez potreby dokazovať ďalšie podmienky), pri žalobe o určenie, že tu právo je alebo nie je, vyžaduje zákon výslovne to, aby z osobitného predpisu vyplýval naliehavý právny záujem. Z osobitného predpisu teda musí vyplývať taká úprava použitia určovacej žaloby, že práve prostredníctvom určenia konkrétneho práva sa vyrieši sporná situácia predpokladaná v danom právnom predpise. Inak povedané, určitý právny predpis musí výslovne predvídať, že na riešenie určitej situácie je nevyhnutné podať určovaciu žalobu a výsledok konania o nej bude mať priamy vplyv na vyriešenie danej situácie. Typickým takýmto prípadom je napr. žaloba o určenie dedičského práva podľa § 194 ods.1 C.m.p., t.j. na určení spornej skutočnosti v dedičskom konaní sa nebude preukazovať naliehavý právny záujem. V týchto prípadoch z príslušného právneho predpisu vždy vyplýva, že určovacia žaloba tu slúži na riešenie konkrétneho sporu vzniknutého v určitej situácii a na jeho vyriešenie je vhodným a účinným prostriedkom, pretože iná žaloba by zrejme neprichádzala do úvahy. Z § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z. však žiaden takýto následok nevyplýva, nemožno z neho vyvodiť, že by prostriedkom ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami mala byť práve žaloba o určenie ich neplatnosti a že práve táto žaloba má slúžiť na riešenie určitého konkrétneho sporu predpokladaného v tomto zákone a že od jeho riešenia by podľa tohto zákona mal priamo závisieť postup iného orgánu alebo strán. Pri žalobe o určenie, že tu právo je alebo nie je (§ 137 písm. c/ C.s.p.), vyžaduje zákon výslovne to, aby na takomto určení bol naliehavý právny záujem. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodujúcich skutočností. Pre žalobcu to znamená nielen nevyhnutnosť tvrdiť, ale aj dokázať skutočnosti, z ktorých vyplýva existencia naliehavého právneho záujmu na žiadanom určení, čo je jednou z podmienok na to, aby súd mohol v rozsudku žalobe meritórne vyhovieť. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (pozn.: účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu, či sa ňou môže dosiahnuť odstránenie spornosti práva a či snáď len zbytočne nevyvoláva konanie, po ktorom bude musieť aj tak nasledovať iné (ďalšie) súdne konanie alebo konania. Naliehavý právny záujem je spravidla daný v prípade, ak by bez tohto určenia bolo právo žalobcu ohrozené alebo ak by sa bez tohto určenia stalo jeho právne postavenie neistým (por. R 17/1972). Procesná povinnosť preukázať, že v čase rozhodovania súdu je naliehavý právny záujem na určení právneho vzťahu alebo práva, zaťažuje toho, kto sa tohto určenia domáha (žalobcu). Ak žalobca neosvedčí svoj naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení, ide o samostatný a prvoradý dôvod zamietnutia návrhu (viď rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/91/2006, podľa ktorého „nepreukázaná existencia naliehavého právneho záujmu v čase rozhodovania súdu vedie k zamietnutiu určovacieho návrhu“). Pokiaľ teda súd dospeje k záveru, že ten - ktorý určovací návrh nie je z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení spôsobilým alebo prípustným prostriedkom ochrany práva, zamietne návrh bez toho, aby sa zaoberal meritom veci. Absencia naliehavého právneho záujmu je teda dôvodom zamietnutia žaloby (pozn.: nie je dôvodom pre zastavenie konania, či pre odmietnutie žaloby, viď sp. zn. 4 Cdo 56/2009, ako aj Civilný sporový poriadok, 1. vydanie, Praha: Nakladateľství C. H. Beck, 2017, s. 493, TOMAŠOVIČ, Marek, § 137 /Obsah žaloby/). V opačnom prípade, ak by všeobecné sudy postupovali tak, že rozhodnú o vecnej opodstatnenosti určovacej žaloby bez toho, aby dospeli k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu žalobcu, porušili by tým základné právo na súdnu ochranu toho voči komu žaloba smeruje / žalovaní / (viď uznesenie Ústavného súdu SR zo 6. októbra 2017, sp. zn. II. ÚS 590/2017). Vzhľadom k uvedenému tak súd prvej inštancie postupoval správne, keď pre nesplnenie predpokladu existencie naliehavého právneho záujmu na určovacej žalobe, žalobu zamietol. Podľa súdnej judikatúry, ak súd dospeje k záveru, že nie je naliehavý právny záujem na požadovanom určení, žalobu zamietne bez toho, aby sa zaoberal vecnou stránkou žaloby.

8. Prvoinštančný súd v odôvodnení rozhodnutia dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, keď na základe vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k záveru, ktorý nie je v rozpore s pravidlami formálnej logiky a dáva zrozumiteľné odpovede (pozn.: tu napr. aj súdom prvej inštancie posudzovaná otázka pasívnej vecnej legitímácie, ktorú odvolateľ v odvolaní nespochyboval) na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s uplatnenými žalobnými nárokmi. Podľa Ústavného súdu Slovenskej republiky nedostatky odôvodnenia rozhodnutia by museli dosahovať mieru ústavnej relevancie, teda ich intenzita musí byť spôsobilá porušiť niektoré z práv uvedených v čl. 127 ods. 1 Ústavy (viď rozhodnutie sp. zn. II. ÚS 302/2019-44 z 20. februára 2020, ods. 17), ak by malo byť porušené právo žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia, čo by zakladalo porušenie práva na spravodlivý proces. Skutočnosť, že žalobca mal na vec odlišný názor a že rozhodnutie súdu prvej inštancie nebolo odôvodnené podľa

jeho predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napádaného rozhodnutia a existencii vady v zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. Nemožno konštatovať, že by rozsudok súdu prvej inštancie neobsahoval zásadné vysvetlenie podstatných dôvodov pre jeho rozhodnutie, a že by tak bol naplnený predpoklad pre prípustnosť odvolania z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu.

9. Treba uviesť, že žalobca v odvolaní len formálne citoval odvolacie dôvody uvedené v § 365 ods. 1 C.s.p. a následne len zopakoval svoje skutkové tvrdenia uvádzané v konaní pred súdom prvej inštancie, pričom tieto neboli žiadnym spôsobom identifikované, t.j. v akých pochybeniach tieto odvolacie dôvody odvolateľ vidí a pod. Následné uvedenie ustanovení zákona, ako aj použitie komentára k ustanoveniam zákona, rozhodnutí všeobecných súdov, judikatúry, ako aj rozhodnutí ESLP, nie je odôvodnenie odvolania, s konkretizáciou odvolacích dôvodov. Rovnaký názor zastávajú aj autori Veľkého komentára k C.s.p.: „Odvolanie musí byť niektorou (prípadne viacerými) z uvedených vád odôvodnené (§ 363), čo znamená, že nestačí formálne citovať v zákone uvedený dôvod, ale je potrebné ho identifikovať, t.j. v akom konkrétnom pochybení (vade, skutočnosti) odvolateľ vidí naplnenie odvolacieho dôvodu“ (Števíček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M. a kol. Civilný sporový poriadok, Veľký komentár C.H. Beck, 2016, strana 1237). Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. IV. ÚS 90/2019, ktorým odmietol ústavnú sťažnosť vo veci Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Obdo 23/2018, ako zjavne neopodstatnenú konštatoval, že „iba uvedenie všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní nie je postačujúce na to, aby odvolací súd mohol o odvolaní rozhodnúť, resp. uvedením len všeobecných odvolacích dôvodov v odvolaní bez bližšej špecifikácie konkrétnych okolností prípadu nie je splnená zákonom stanovená náležitosť odvolania spočívajúca v povinnosti uviesť v odvolaní „odvolacie dôvody“.

10. Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že odvolacie dôvody uvádzané žalovanou nie sú naplnené.

11. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné, bez potreby sa nimi osobitne vysporiadávať. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a pod.). Na ďalšiu irelevantnú odvolaciu argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilé privodiť úspech odvolaniu, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

12. Vo vzťahu k výroku o nároku na náhradu trov konania žalobca v odvolaní neuviedol žiadne zdôvodnenie. Nakoľko odvolací súd považuje preskúmaný rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku za vecne správny, keď žalobca žiadnym relevantným spôsobom správnosť výroku o nároku na náhradu trov konania v rozsudku súdu prvej inštancie vychádzajúceho z tzv. zásady úspechu nespochybnil (v prípade ktorého ani odvolací súd nezistil žiadne zjavné dôvody jeho nesprávnosti), nie je jeho odvolacia námietka opodstatnená.

13. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa ustanovenia § 387 ods. 1 C.s.p. z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 C.s.p., pričom v odvolacom konaní úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení.

15. K prijatiu tohto rozhodnutia došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyselne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení a § 393 ods. 2 posledná veta C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).